

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za se leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poštnina znaša.

Za oglasila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oglasilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Radolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Družba sv. Cirila in Metoda — kaj je to?

V poduk slovenskemu ljudstvu.

I. Zakaj smo ustanovili družbo sv. Cirila in Metoda?

Leta 1880 je prišlo iz Rima pismo, kakoršnega že celih 1000 let nismo dobili od tam. V tem pismu nas opominja poglavar sv. katoliške cerkve Leon XIII., naj nikar ne pozabljamo največjih dobrotnikov svojih sv. Cirila in Metoda, onih dveh izvoljencev božjih, ki sta naše dede pripeljala k spoznanju resnice. Glas sv. očeta je našel radosten odmev povsod, kodar koli stanuje slovenski rod. „Sv. Ciril in Metod, prosita za nas!“ klicalo je našo ljudstvo po slovenskih cerkvah zlasti l. 1885, ko je 6. dan aprila minulo ravno 1000 let, odkar se je preselil v večnost sv. Metod. Tedaj smo se živo spominjali težavnih bojov, ki sta jih imela sv. brata za veljavo sv. evangelija in slovenskega jezika. Spominjali smo se, kako lepo sta dokazala v Rimu pred papežem čisto, nepopačeno vero ter naši prelepi materni besedi

pridobila pravico, da se smé opravljati v nji služba božja. Ta prednost slovenskega jezika je pa hudo pekla Nemce. Pestili, preganjali, zapirali, obrekovali so čestitljivega apostola Metoda; po ječah vlačili, mučili in izgajali so učence njegove. Oskrunili so naše staro ime: in so rekli, da „Sloven“ pomenja sužnjega človeka. Trdno so sklenili, da hočejo, čim prej bo mogoče, zatreti slovenski jezik in Slovence prenarediti v Nemce. Žali Bog, da se jim je to po mnogih krajih posrečilo. Pred 1000 leti namreč je imel naš rod trikrat toliko sveta v lasti, kakor ga ima zdaj. Takrat so stanovali Slovenci od jadranskega morja t. j. od Trsta in Istre pa tja do Donave in visoko gori v Tirole. Najimnitnejša slovenska dežela je bila Koroška. Tam so še pred 600 leti tako čislali naš jezika, da so prisegli v njem koroški vojvode, ko so zasedali prestol na Gosposvetskem polji. Dandanes pa se ravno na Koroškem najhujše godi našemu jeziku. Vasi, ki so bile pred 50 leti čisto slovenske, so zdaj že nemške. Zaslepljenci, ki zatajujejo slovensko mater, zametavajo večidel tudi katoliško vero. Šole so vse nemške. Otroci slovenskih starišev morajo hoditi vanje po 8 let in ko jih zapusté, ne znajo niti nemški niti slovenski. Ne znajo brati katekizma, ne mašnih bukev, ne knjig družbe sv. Mohorja.

Ne veliko boljše je na Štajerskem. Zagriženi sovražniki našega rodu po teh dveh deželah kar divjajo zoper vse, kar je slovenskega. Najrajši bi, da bi se Slovenci po Koroškem in po Štajerskem čez noč spremenili v Nemce ter z njimi vred psovali staro, od očetov podedovano katoliško vero in častitljivi slovenski jezik.

Slabo se nam godi tudi na južni meji. Po Istri, po Trstu in po Goriškem rujejo zoper nas Lahi in Lahoni (t. j. rojeni Slovenci, ki pa so prestopili k Lahom in zaničujejo slovensko materno besedo.) Oni nam povsod usiljujejo svoj laški jezik. Na vso moč jih jezi, da je toliko naših ljudi na Primorskem. Veliko je takih mej njimi, ki bi radi Trst, Istro, Goriško in celo Kranjsko izdali pod oblast laškega kralja. Njim je Garibaldi največji junak; najsrečnejša država, prava obljudjena dežela pa laško kraljestvo, ki je že toliko

vojska prizadejalo našemu cesarstvu. Da Lahi niso prijazni naši sv. katoliški cerkvi, razvidite lahko iz tega, kako grdo ravna s sv. očetom v Rimu.

Taki so naši nasprotniki! Ali ne poznate jih še do dobrega. Zadnji čas so se lotili najdražjega, kar imamo — slovenske mladine. Oni vedo, da otroci slovenskih delavcev ne morejo biti po dnevi pri stariših, ker ti se morajo z delom ukvarjati, zato so jeli napravljati otroške vrtove in zabavišča t. j. take naprave, kjer so taki zapuščeni otroci čez dan hranjeni pa tudi poučevani, da se okolu ne potepajo in da ne delajo nadloge starišem. Ko malo odrastejo, zvbijo jih v svoje šole, kupujejo jim bukve, obleko, obutev, dajejo jim hrano

Po tem takem so to veliki dobrotniki slovenskih otrok — porečete. Potrpite malo! Ni vse zlato, kar se sveti. Vsi ti darovi so goljufivi. To je nastavljena past. Vanjo lové ubogo slovensko mladino. V takih nemških in laških otročjih vrtovih in šolah rujejo ti navidezni dobrotniki in prijatelji slovenskim otrokom iz srca ljubezen do vsega, kar je dobrega domačega; zaduše jim kalí sv. vere, katera je zasejala skrbna slovenska mati v otroško dušo; privajajo jih na to, da se začno sramovati milega maternega jezika ter ga celo zaničevati in sovražiti. Naši sovražniki so ustanovili cela društva — pravijo jim: šulferajni — katera vodi geslo: Potujčimo Slovincem otroke! Ukradimo slovenski deci iz srca ljubezen do sv. vere in do slovenskega jezika, potem se mora zgruditi ta trdovratni slovenski narod v grob!

Učimo se od sovražnikov! — rekli so nam nekateri slovenski možje. Ne polagajmo rok v naročje! Ustanovimo si tudi mi družbo, ki bo izpodbijala pogubne naklepe poprej imenovanih nemških in laških društev ter si na vso moč prizadevala, da se ohrani našim otrokom prava Kristusova vera in stari, častitljivi slovenski jezik. Novo družbo so krstili na ime sv. Cirila in Metoda, rekoč:

Slovinci! za kar sta sv. apostola naša delala in trpela, za to delajmo, za to živimo in se poga-

LISTEK.

Govor dr. L. Požara

na Kranjskem pokopališči dne 19. septembra 1886.

Slavna gospoda, častito občinstvo! Mi Slovenci smo narod pobožen. Dolge vrste našega bogoljubnega ljudstva pomikajo se v vroči poletni dobi po strmih gorah k oddaljenim slavnim cerkvam, da slišijo ondi navdušeno besedo o slavnih svetnikih in priprošnjikih, da je na pravem mestu posebno počaste, da potoživši jim v vročih molitvah bridko gorje zadobe tolažbo in moč za nadloge življenja. Tako roma naš narod v domače in tuje kraje, in prav ravna. A komaj obmolknilo je nekoliko miloglasno zvonjenje in utihnilo pobožno petje romarsko, odišlo je tudi pisateljsko društvo iz bele Ljubljane ter priromalo v velikem številu v divnokrasko gorenjsko stran, priromalo na ta le posvečeni kraj miru in sprave.

Zakaj da smo se semkaj napotili, vsi veste, dragi rojaki, saj nam olepšan ta le grob in ozaljšana tam ona draga gomila to kažeta. Na tem posvečenem mestu počivata nam Slovincem dva proroka, dva narodna svetnika, od Boga samega na-

vdihnena pesnika — dr. France Prešeren in Simon Jenko, oba sinova te veličastno lepe gorenjske strani, oba značaja neupogljiva, kakor so neupogljivi ti gorenjski snezniki. Obeh življenje je precej jednako — žalostno, oba je združila pa smrt v častno tovaršijo in večno slavo.

Mili rojaki, bele žene Rojenice niti temu niti onemu v zibel niso položile ni srebra ni zlata, pač pa so temu in onemu usodile siromaštvo, usodile trpljenje, trpljenje ne samo za-se, nego za ves narod, za ves človeški rod, saj pravi pesnik „trpi, da se mi veselimo“. A uzrši take neznosne darove, stopila je nebeška Vila pevčica milostno k novorojencu, položila mu liro v zibel ter podarila božanski dar petja, da bolečine svoje zliiva v sladke glasove, da lajša sebi srce ter blaži in krepča dušo i svojemu bratu.

In res, nesrečen je bil Prešeren v vsem svojem življenji; otožnost, žalost, obupnost naposled glasi se iz njegovih pesnij.

Le redko upa sonce je sijalo,
Viharjev jeze so pogosto rjule,

kličé še v lepših svojih letih, iz poslednjih pa odmeva le jedina želja:

Prijazna smrt, predolgo se ne mudi!

A naslednik mu, ki tam le pod onim veličastnim spomenikom, ki ga ravno odbajajoči žarki solnični objemljejo, mirno počiva, Simon Jenko, toži tako milo, da se i nam joče srce:

Gorjé, kdor nima doma,
Kdor ni nikjer sam svoj gospod;
Naj cel svet preroma,
Saj vendar tujec je povsod!

Resnično, mili rojaki, sami veste, da ni imel svojega doma, dokler ga ni našel v onej hladnej gomili; sami znate, da ni bil nikoli svoj gospod, nego služnik, hlapec drugim celo življenje, dokler ni duh njegov otresel telesnih spon ter sloboden vzdignol se v slobodne višave.

Kljubu temu vendar ustavi potnik todi potujoč na tem najlepšem groblju cele naše dežele — svoj korak ter se spoštljivo nakloni grobu Preširnovemu in grobu Jenkovemu in pohajajo cele družbe te dve predragi gomili.

Človek mora umreti: veli zakon nature. Večno mora živeti: zapoveda viši zakon božanski. Če sploh nad kom, spolnile so se te besede nad Vama slavna naša ljubljena. Vidva še vedno živita mej nami, vajina duhova ne radujeta se samo gori na veselih nebesnih višinah, vajina duhova nas spremljata še sedaj tu doli po bornej zemlji.

njajmo tudi mi. Za Boga in za blagor slovenskega naroda sta gorela sv. Ciril in Metod. Za Boga in za jezik slovenski sta unemala mladino. Nji sta ustanovila slovenske šole. Ona sta prvoučitelja slovenska. Isti prelepi namen, kakoršnega sta pred 1000 leti imela sv. apostola, spolnui dandanes družba sv. Cirila in Metoda. Ona naj varuje slovensko mladino, da zvesta ostane Bogu in jeziku slovenskemu!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. septembra

Predsedstvo **državnega zbora** je že sestavilo dnevni red za prvo sejo. Na vrsto pridejo razen opravih poročil in obljub novih poslancev samo poročila peticijskega in legitimacijskega odseka. Predsednik Smolka pride še ta teden na Dunaj.

Kakor kaže, se letos **deželni zbori** ne bodo sklicali. Čehi in Poljaki s tem gotovo ne bodo zadovoljni. „Reforma“ piše o tem, da se je prav verjetno zdi, da se deželni zbori letos ne bodo sklicali, ker sedanja vlada jih tako rada prezira. Kar so začeli centralisti z upeljavo neposrednjih volitev za državni zbor, to nadaljuje sedaj avtonomistična večina in na njo se opirajoča vlada. Podkopuje veljavo deželnih zborov, leta 1879. jih še sklicala ni bila in letos jih najbrž tudi ne bode. Leta 1880. je deželni zbor izrekel svoje obžalovanje, da prejšnje leto ni bil sklican, ker tako ne more zadostiti svoji nalogi, kar se tiče legislativne oblasti in uprave deželnih financ. Če se letos deželni zbor ne skliče, pa ne bode ostalo pri tako rahlem sklepu. Uplivne osebe naj bi se potegnile za stvar; deželni odbor naj pokaže več odločnosti, deželni minister naj odredi izpeljavo določeb deželnega upravnika, dr. Grocholski in dr. Smolka naj pa stavita vladi energičen aut-aut, da bode vlada spoznala, da je deželni zbor ustavni faktor, za katerega se mora dobiti prostora v programu parlamentarnega delovanja. Pred vsem mora deželni odbor vse storiti, kar more, da se ne bode rušil deželni upravitelj. Obrne naj se do vlade in energično zahteva, da se skliče deželni zbor.

Vnanje države.

Na **Španjskem** je buknil republikanski ustanek. Natančnejših poročil še ni. Ustanek se je začel baje v Madridu samem.

Bolgarsko regentstvo ni tako sovražno Rusiji, kakor bi si kdo mislil. Karavelov in Stambulov bila sta že prijatelja Rusije in v kratkem najbrž zopet postaneta. Njijina glavna skrb je, da se sama vzdržita v visokih državnih službah. Mutkurov pa tako nema dosti upliva. — Ko se je sklenilo sebranje, imeli so poslanci privatno posvetovanje in sklenili adresu na kneza, v katerej toplo poudarjajo, da ima knez največ zaslug za zjedinenje Bolgarov, ki se je zvršilo pred jednim letom. Adresa izreka nado, da se vrne knez. Podpisalo jo je že nad polovico poslancev, samo liberalci je nečejo podpisati. — Komisija treh članov, katera je vodila preiskavo proti zarotnikom, predložila je vladi svoje poročilo. Poročilo konstatuje, da so bili Karavelov, Nikoforov in Cankov zamotani v zaroto in zahteva, da se suspenduje imuniteta teh treh poslancev. Ker se je poročilo predložilo, ko je bilo že sebranje zaključeno, bodo še le v prihodnjem zasedanju o tem sklepali.

„Samouprava“, organ **srbskih** radikalcev, izraza nado, da Rusija ne bode rušila samostojnosti in nezavisnosti Bolgarije. Sicer se bodo pa sedaj vsekako balkanski Slovani preverili, da se ruski interesi ne strinjajo z njihovimi, da bodo tedaj morali hoditi druga pota. Iz tega članka nekateri sklepajo, da mej srbskimi radikali simpatije za Rusijo

Kadar se v mesečni polnočni uri v tih dolini začujejo čarobni glasovi

Luna sije,

Kladvo bije

Trudne pozne ure že —

tako sladko-tožno, da se zbudi slavec v bližnjem logu ter se začne poskušati s temi glasovi, kakoršnih popreje ta dobrava še nikdar ni čula — takrat zašume tako skrivnostno vrhovi drevesni, takrat zatrepečejo tako tajno cvetice pozemske, da mislimo, da veje duh Preširnov nad nami, da se on raduje nas in vilinske pomladne noči.

Nesrečno mlado mater tolaži pri zibelci nedolžnega otročiča, da pozabi slednjič vse gorje ter vesela vzklikne svojemu angeljcu:

Meni nebo odprto se zdi,

Kadar se v tvoje ozrem oči,

Kadar prijazno nasmeješ se,

Kar sem prebila, pozabljeno je!

V navdušeni prijateljski družbi širi se nad nami Tvoj duh, kraljevi Preširen, kadar kozarci zavzvenče in zadoni krepka Tvoja zdravica

Prijatli obrodile

So trte vince nam sladko,

Ki nam ožvlja žile,

Srce razjasni in glavo!

pojemajo. Nam se to sicer ne zdi tako čudno, ker se srbski radikali tudi do sedaj neso vedno držali slovanske politike. Posebno pozornost je pa v Belem gradu vzbudilo pismo veljavnega Bolgara iz Vidina, katero je priobčila „Samouprava“. V tem pismu se poudarja, da se bolgarski in srbski interesi strinjajo in da tedaj oba naroda moreta vzajemno postopati. — Dopolnilne volitve za skupščino bodo 7. oktobra. — Združena opozicija je imela konferenco in sklenila vladi dovoliti potrebna sredstva za varstvo srbskih koristij in glasovati za povečanje vojske.

Turčija se pripravlja, da bode takoj zasedla Vzhodno Rumelijo, ko bi Rusi zasedli Bolgarijo. Ta svet so jej dale Anglija, Avstrija in Nemčija.

Ruski vojaški krogi premišlujejo, ali bi ne bilo dobro, da bi se aktivna vojna služba skrajšala za jedno ali dve leti. Nekateri trdijo, da bi vojska zaradi tega ne bila nič slabša, kontingent novincev bi se pa lahko povečal, ne da bi se povečali stroški za vojsko.

Francoski monarhisti porabijo vsako priliko, da napadajo vlado ali pa kakega posamičnega ministra. Monarhistični list „Le Soleil“ sedaj očita Freycinetu, da je Herbetta a samo zategadelj odbral za francoskega veleposlanika v Berlinu, da bi pridobil Bismarcka za načrt, po katerem bi odstopil Jules Grevy in potem Freycinet postal predsednik republike.

Nemški cesar imenoval je grofa Herberta Bismarcka namestnikom državnega kancelarja v zmislu zakona z dne 17. marca 1878. Da nemški kancelar baš sedaj potrebuje namestnika, ko je tako dolgo izhajal brez njega, mislijo nekateri, ni brez vsega političnega pomena.

Kakor s „Pol. Corr.“ poroča iz Londona, **angleška** vlada ni turške vprašala, ali bi jej bil po volji sir W. Wilthe za veleposlanika v Carigradu. Anglija je res nekaj časa mislila tega moža imenovati veleposlanikom v Carigradu, pa je to misel opustila, ko se je odpovedal knez Aleksander, kajti ta odpoved bila je znaga Rusije in poraz Withejeve politike proti Rusiji.

Dopisi.

Iz Pulja 18. septembra. (Združimo se!)

V zadnjem svojem dopisu smo rekli, da smo Slovenci vendar toliko dosegli, da prosteje dihamo in in da gledamo z boljšimi upi v bodočnost. To je tudi res! S tem pa nikakor nismo hoteli reči, da bi bila že nastopila zlata naša doba in da bi se nam v èri blažene „spravljivosti“ cedila zgolj med in mleko. Nasprotno! Razmere so nam neugodnejše, nego kedaj poprej! Naša trditvev opirala se je le na to, ker vidimo, da narodna zavest prodira — sicer počasi, a stalno — v vse naše kroge, tudi v take, ki so bili dosedaj malo prijazni političnim naporom našim. Torej le z ozirrom na zdravo nepokvarjeno jedro naroda našega, na žilavost našo in širèe se narodno prepričanje smemo reči, da smo na boljem; — ta svojstva so pa tudi za sedaj jedina garancija obstanka našega.

Na postavno varstvo našega prava se ne smemo zanašati, še manj pa smemo upati, da bi protivnike naše prošnil čut pravicoljubja in da bi nas priznali enakopravnimi. Pri teh poslednjih je strast in sovražstvo vse odločujoči faktor; v onih krogih pa, katerih dolžnost je izvrševanje zakonov, je še sedaj vse polno onih nesrečnih predsodkov proti nam, ki gospodom jemljejo dober vid in jasen pogled, da nas ne morejo soditi objektivno in da nam zato ne morejo biti pravični.

Kakor rečeno, konstelacija nam nikakor ni

A ne samo v teh navadnejših okolnostih življenja spremlja nas pesnikov duh, nego Preširen je prorok, ki žaluje, kakor Jeremija na razvalinah jeruzalemskih, nad nesrečo svoje domovine:

Na tleh leže slovenstva stebri stari,
V domačih šegah vtrjene postave

Ječe pod težkim jarmom s ni Slave,
Le tujcem sreče svit se v Krajni žari,
Ošabno nos'jo ti po konci glave.

Bridko toži o pregrehi, da Slovenci bogato pa ošabno tujko nemščino više časte in bolj ljubijo nego revno pa ponižno mater slovenščino; blagoslov kliče na vso deželo slovensko, pa grom in strelo na sovražnike našega rodu, navdušeno zahteva, da

Otrok kar ima Slava,
Vsi naj si v roke sežejo.

Prav v proroškem duhu gleda pa tudi že boljše bodočnost ter oznanja, da

Vremena Kranjcem bodo se zjasnile,
Jim mišji zvezde, kakor zdaj sijale,
Jim pesni bolj sloveče se glasile.

Prorok pesnik ni se motil. Blaženi duh njegov raduje se danes videči, kako si na vzhodu Slovan za Slovanom otesa sramotni jarem z vratu, kako Slovan Slovanu v ljubezni podaja bratovsko

ugodna. In ravno sedaj se nam dozdeva, da bodo protivni nam srditeži poskusili srdit naskok na naše pozicije. V državnem zboru pričakuje se hude nevihte. Biti nam je torej opreznim, da nas morebitna katastrofa ne najde nepripravljenih.

Preganjanim od dveh ljutih in mogočnih protivnikov, zapuščenim od vlade, usojeno nam je, da se moramo boriti za svoj obstanek sami, s svojimi skromnimi močmi. Prepričanje, da ne moremo in ne smemo od nikoder upati pomoči in da nas nikdo ne bode otel, ako se ne otmemo sami — to prepričanje mora nam preiti v meso in kri! Iz tega prepričanja moramo pa tudi izvajati potrebne konsekvencije. Prevideti moramo, da nam je treba združiti vse moči — tudi najmanjše ne smemo pogrešati, — in da je treba stisniti bojne vrste, tako da bo rama pri rami. Koncentracija močij, te nam je živa potreba. A mnogo jih je mej nami, ki nečejo tega prevideti. To je ravno oni črv, ki razjeda naše narodno drevo.

Mi smo vse preveč separatistični in nečemo verjeti, da bi nam centralizacija vrlo dobro dela. Mi moramo biti nekoliko manj Kranjci, Korošci, Štajerci in Primorci, a nekoliko bolj — Slovenci. Ideja celokupnosti mora nas prevzeti; zavest, da smo sinovi jedne matere, in da smo vsi udje jednega in istega telesa. Želja po združenji bodi nam vsem lastna, zjedinjena Slovenija naš smoter. To je bila za časa taborov kardinalna točka našega programa; to točko moramo zopet postaviti na jej pristujoče častno mesto.

Prvi korak do tega bilo bi ustanovljenje vse-slovenskega političnega društva. Sedež društva naj bi bila Ljubljana; predsednik pa mož, do katerega bi se vsi z zaupanjem obračali. Ta mož naj bi bil naslednik slavnemu Bleiweisu, voditelj celega naroda. V tem društvu naj bi se ukrenile vse dispozicije, da bode boj jednoten in uspeh zagotovljen.

Bili so časi, ko smo Slovenci po deželi gojili malo zaupanja do večine Ljubljanskega meščanstva in to po pravici. Grdo renegatstvo se je šopirilo tam, Ljubljanski narodnjak se je čutil tujca v svojem rojstnem mestu. Oni časi so minuli. Dogodjaji tekočega leta nam pričajo, da Ljubljana vé, kaj jej pristoji kot metropoli slovenske in da razume sveto svojo dolžnost. Da, Ljubljana je naša in zasluži zaupanje vseh Slovencev. Oči naše bodo uprte neprestano v Ljubljano, tam je središče naše, tam je naša metropola.

Štajerski Slovenci sedaj lahko vedo, pri čem da so: Graški srditeži jim niti koščka kruha več ne privoščijo. O primorskih in koroških razmerah pa molčimo, ker so prežalostne.

Le iz središča more nam priti bodočnost! Zato pa delajmo vztrajno in vsi za združenje, držeč se gasla: Vsi za jednega, jeden za vse! C—t—č.

Z Murskega polja 19. septembra. (Še jedenkrat nemščina v ljudski šoli). Kak utis je napravila znana resolucija učiteljske konference našega okraja, to je tam, kjer 100% novincev zna brati in pisati, vidi se iz tega, da so ž njo naši narodni učitelji zadeli naše nasprotnike do živega po starem pregovoru: „Stopi mačku na rep, bode se oglasil.“ — „Graška Tagespošta“ je že dvakrat prinesla z vso svojo tevtovsko mržnjo do

roko. Vremena tudi nam so se zjasnila vsaj toliko, da se je začela spoštovati naša mila beseda in da imamo zakone, ki naj bi nas branili; upajmo pa, da se nam tudi popolnem zdani, kadar bode vs narod vzbujen in bodo njegovi zastopniki hoteli in znali zahtevati „rodu pravice“. Glej, blaženi Preširen, vzbudili so se Ti pa tudi veliki nasledniki, pesniki po božji volji.

Mej prvimi, Ti je slavni mojster, sledil bližni rojak, ki tamle pod ono okrašeno gomilo sladko spava svoje prerano smrtno spanje. Bolj goreče nihče ni ljubil svoje domovine, lepše svoje ljubezni nihče izraziti ni mogel, kakor preblagi ta sin sorškega polja, Simon Jenko.

Bridka žalost me prešine,
Ko se spomnim domovine,
Vsemu svetu nepoznane,
Od nikogar spoštovane!

Tožil je kot sin majhnega naroda. Toda tudi on je prorok in v duhu že gleda boljše bodočnost celega slovanstva, v duhu gleda strašen dan pa slaven dan, „dan slovanski“, ko se bode s topovi podpisavala sloboda slovanska. Od severa in juga, od vzhoda in zahoda vidi vzburjeni pesnik brate prihajoče na boj, spremlja je z navdušenim „Na-

naših slovenskih učiteljev pasus: „da se z usilovanjem tujega jezika čut domoljubja ali patrijotizma pri mladini podkopava in udušuje“. ter ga imenuje jedenkrat „freche Behauptung“; Mahrenberško učit. društvo, kateremu je znani g. dr. Weitlof že dovolj ucepil germanskega duha, ga imenuje „bedauerliche Unüberlegtheit“, ter celo naš c. kr. okrajni šolski nadzornik g. Ranner se je nekje izustil, da je trditev, „da nemščina ne spada kot drugi dež. jezik v slovenske šole“, — „nur Dünkel einiger Lehrer“.

Na to vse naj služi ovim g. pedagogom kot odgovor: „Ako zmatrate Vi gospodje patrijotizem samo z oficijalnega stališča kot neko formalno stvar, ter ne iščete podlage taistega v otroškem srci, kar je Vaša navada; po tem takem je vsa Vaša odgoja otroškega srca samo le prazen humbug in nič drugega.“ — In res ti ljudje se ne ozirajo na otroka, kot tacega, nego delujejo na njega samo po svojem velikonemškem prepričanju kot nasprotniki Slovencev in tudi slovenskih otrok, oni imajo pred seboj le smoter germanizacije, to je napraviti za svoj namen le veliko Germanov ter pripraviti vse za Germanijo; oni neso niti v najmanjšem avstrijski domoljubi, temveč le tako na videz; kajti sicer bi morali vendar toliko izprevideti, da obsega naša velika Avstrija veliko narodov, ki imajo vendar vsi jedno dolžnost, vzdržati celoto države, in da mi Slovenci imamo to samo dolžnost, prištevati se avstrijskim domoljubom, ter da smo tudi član te velike celote.

Kako pa delujejo one vrste učitelji na otroka, ki vendar v svojem učitelji vidi neko posvečeno osebo? Otroku so najznanejši in najbliži njegovi stariši, bratci, sestrice, domačini; ž njimi se on igra, jih najbolj pozna, pri njih se čuti doma in varnega, k njim svoje veselje razodeva, ž njimi se najraje v svojem materinskem jeziku razgovarja, njim zaupa in ž njimi vred se zmatra kot ud celote. V rodbini je torej položen temelj domovino ljubju, in na tem temelji je le mogoče, da se patrijotizem ukorenini.

A pogledimo si zdaj šolo; tam se mu začne že zgodaj, predno še pozna svoj materni jezik, usiljevati tuj, pri nas nemški jezik. Kaj pa to puzroči v otroškem srci? Najprej neki nepravni ponos, rekel bi napuhjenost. Takšen otrok si začne domišljevati, da je že nekaj več, nego njegovi domačini, postane jednostranski, začne zaničevati svoje najbližje in zakaj? Ker je slišal v šoli nekatere tuje besede, ki jih doma ne rabijo; njegovi znanci mu začnejo biti preprosti, rekel bi preneumni; to prikazen znamo žalibog vsak dan tudi opazovati pri odraslem nežnem spolu, zadostuje samo nekoliko tujih besed in že postane iz deklince „frajlica“. Iz takih otrok postanejo najprej mlačneži; k tej mlačnosti se potem pridruži zaničevanje, zasramovanje svojih sorodnikov, potuhnjenost, sebičnost, trdosrčnost, napuh, škodoljubnost, izdajstvo in še več drugih lastnostij.

Ali bode šola iz tacega popačenca napravila dobrega patrijota? — dvomim. Šola ima nalogo, odgojevati skupno z rodbino otroke, ne pa v nasprotju rodbini taiste odtujevati. Rodbina je temelj občine, okraja, dežele, naroda, države; kdor pa je

izgubil ljubezen do svoje rodbine, do matere, do starišev, nikdar je ne bode imel do svojega naroda, do svoje dežele, države in do svojega cesarja. Kdor se ne zmatra kot ud svoje najožje celote t. j. svoje rodbine, nikdar se ne bode zmatral udom velike rodbine vseh narodov, naše avstrijske države; njemu je preminil ves čut patrijotizma, ki prouzročuje res čudeže požrtvovalnosti in kreposti v socialnem življenju; on je postal sebičen, ki ne pozna nobene žrtve, ki nema srca za svojega brata, ki je pripravljen izdati vse, če le doseže svoj namen. In to vendar naša šolska postava od šole ne zahteva, to ne zahteva zdravi um, tem menj pa zdrava pedagogika.

Ne vem torej, kaj si hoče učiteljstvo Mahrenberškega okraja s svojo „bedauerliche Unüberlegtheit“? — Pač pa bi tem gospodom trebalo premisliti, kaj da delajo, ako preustrojujejo otroke slovenskih starišev v renegate; s tem ne bodo ustregli niti otrokom, niti starišem, niti državi.

Vedno in vedno se ljudje te vrste sklicujejo na to, da brez nemškega jezika se nikamor po svetu ne pride, da je ga treba za srednje šole, pri vojakih itd. — Ali mari hočejo iz naših slovenskih otrok napraviti same „Wanderbursche“, ti znajo res vsi nemški, ter govore še neko posebno nemščino v samih metaforah, tako da jih navaden človek tako lahko ne umeje, ter pridejo res daleč po svetu, pa nikjer ne ostanejo, ker jim delati ne tekne; takih ljudi si vendar ne želimo. — Srednje šole naj imajo svoje slovenske paralelke, in bode šlo; saj so šole tu zavoljo otrok, ne pa otroci zavoljo šol. Pri vojaki pa se naši fantje svoj „rechtsum“ navadno prej nauče, nego nemški rekrutje, s katerimi imajo šarži pri vežbanji nekda velik križ. Naše zahteve neso torej niti „freche Behauptung“, kakor pravi oni od Radgone, niti „bedauerliche Unüberlegtheit“, po misli Mahrenberških učiteljev, niti „Dünkel einiger Lehrer“, kakor g. šol. nadzornik Ranner pravi.

Iz Litije 19. septembra [Izv. dop.] V saboto popoldne ob 1/4 uri jeli so v zvoniku tukajšnje cerkve zvonovi zvoniti in na bližnjem hričeku topiči pokati in tako naznanjati prihod knezoškofa dr. Mišije, ki je prišel v Štango nov oltar blagoslavljati in v Šmartin birmovat.

Na železniški postaji vsprejeli so ga: okrajni glavar g. Grill, duhovščina in uradniki tukajšnjih oblastev. S postaje se je spremljan po gospodu glavarji in koncipistu Riharji kmalu odpeljal. Pri prav okusno z napis: „Bodi pozdravljen“ in „Srčna Ti hvala“ narejenem slavaloku vsprejet od gospoda Svetca in druge gospode, podelila mu je belo oblečena hčerka gospoda Josipa Koblerja s primernim slovenskim govorom lep šopek, za kar se je knezoškof prav toplo zahvalil.

Od tod šel je peš v cerkev, od koder se je odpeljal skozi Šmartin v Štango.

Da je Litija avstrijska in narodna, imel je danes vsakateri priliko prepričati se, kajti ves trg, razen štirih hiš, bil je tako rekoč zavrt v cesarskih in narodnih zastavah!!

Domače stvari.

— (Presvetli cesar) podaril je po toči poškodovanim prebivalcem občine Račice v okraju Koprskem 300 gld.

Dokler bela zora
Dneva ne oznani.

Bog ustvaril je vse narode kot svoje otroke, drug drugega stiskati ne sme, drug drugemu najdražih svetinj, jezika in svobode ropati ne sme. Zato se obrača pesnik do neskončno pravičnega stvarnika samega, in — kakor prehaja v veliki godbeni skladbi burni tempo dostikrat v počasen, mogočen „choral“, — tako zlijejo se viharji glasovi slednič v mirno, vzvišeno „Molitev“:

Ti, ki si nas stvaril
Kakor listja, trave,
Pol sveta podaril
Sinom majke Slave,
Čuj nas večni Bog,
Tvoji smo sinovi!

katere veličastne glasove smo, dragi rojaki, ravnokar vsi ginjeni poslušali.

Tako sta ljubila velika ta dva pesnika svoj dom in rod, tako sta proslavila svoje ime in ime slovensko pred svetom. Da jima skazemo hvalo in čast, priromali smo danes semkaj na njujno gomilo. A ne samo to, nego kakor klije in dije iz teh le grobov vsako pomlad novih sto in sto zlahtnih cvetic, tako poganja iz grobov slavnih mož in naj po-

— (Na gimnazijo Ljubljansko) prišli so kot suplentje gg. Fr. Novak, Matej Suhač in Alojzij Tavčar.

— (Akademijo) napravi v nedeljo 26. septembra t. l. v deželnem gledališču telovadno društvo „Sokol“; sodelovali bodo „Dramatično društvo“, čitalniški pevci in vojaška godba. Program obsegal bode telovadbo v treh oddelkih, skupine, gledališko igro, petje in godbo. Mnogovrstni program obeta nam jako prijeten večer.

— (Izlet v Kranj.) Z nedeljskim izletom v Kranj zaključilo je pisateljsko društvo svojo poletno sezono in trditi se sme, da je bil zaključek isto tako povoljen in lep, kakor poprejšnji izleti. Sprva so bili na vabilni poli podpisi sicer redki, a dan izleta je vse popravil in iz Ljubljane odpeljalo se je vsega vkupe nad 100 oseb. Velik kontingent poslalo je slovensko del. pevsko društvo „Slavec“, katero je dandanes najdelavnejše naše društvo in katero drage volje pri vsaki priliki skrbi za lepo ubrano petje. Zbor „Slavčev“ pridobiva si vedno novih močij in petje njegovo odlikuje se po svoji čvrstosti in vedno dovršeneji izvežbanosti. — Prekrasno nedeljsko vreme, veliko število udeležencev in petje vrljih Slavcev je jako blagodejno uplivalo na vsakega izletnika in bil je le jeden glas, da sme vsakemu biti žal, kdor je ta dan doma ostal. Prišedši na kolodvor v Kranj, bil je po kratkem pozdravu na kolodvoru, kjer je bilo par stotin ljudi zbranih, uhod v mesto in sicer v g. Ma y e r j a gostilno, katera je bila za vse prišlece premajhna. Kljub velikemu številu pa je bilo za vse izvrstno skrbljivo, jed, pijača in postrežba, vse bilo je tako izborno, da v imenu vseh izletnikov gospojdinji in gospodu gospodarju izrekamo najtoplejo zabvalo. Točno ob 4. uri bil je odhod na pokopališče. Na čelu korakal je zastavonosec s čitalniško zastavo, za njim pisateljsko društvo in „Slavec“, za njima pa velik del prebivalstva Kranjskega in iz sosednih krajev. Sprevod ustavil se je pred spomenikom Preširnovim, ki je bil z zelenjem okrašen, na vrhu pa z lepim vencem s trobojnimi trakovi, ki so ga „prvaku pevcev“ poklonili osmošolci Ljubljanski, dočim so z enakim vencem S. Jenka spomenik okrasili sedmošolci Ljubljanski. Ko je društvo „Slavec“ odpelo krasni zbor Jenkovo „Molitev“, stopil je na oder g. dr. L. Požar in govoril govor, ki je tiskan v današnjem podlistku. Gospod dr. Požar pokazal se je izvrstnega govornika. Sonorni glas, lepa mimika in pravi srčni občutek, ki je odseval iz njegovih besed, prošnil je vse poslušalce, ki so mu globoko ginjeni po končanem govoru od vseh strani čestitali. Ko so polegli burni slava-klici, stopi na oder gospodična Minka Vošnjakova s krasnim lavorjevimi vencem v rokah in govori sledeče besede: „Dragi rojaki in rojakinje! K posvečeni gomili, pod katero počivata slavna naša pesnika, pristopamo tudi me Slovenke, da jo okrasimo z lavorovimi vencem. Kakor slavčeva pesen v tih noči, glasile so se milo in otožno Preširnovi poezije v čast njegovi izvoljenki, v slavo naroda, pa tudi v čast nam Slovenkam. Srečna devojka, kateri je on posvetil svoje divne pesni, srečen narod, kateremu se je on rodil, njegov pesnik, prorok in buditelj, in ne menj srečne in ponosne mi Slovenke, ki nas je on proslavljal, pevajoč:

ganja zlasti iz gomile Preširnovi in Jenkove vedno novo življenje, vedno novo navdušenje. Zajemimo tedaj, dragi rojaki, tudi mi vsi danes tukaj nove ljubezni za mili nam jezik in njega pravice. Gospoda moja, na grobovih učimo se življenja, tu jasno vidimo, da po smrti ne velja niti bogastvo niti visoka služba, marveč, da velja jedino le to, kar je kdo storil za svoje brate, za svoj narod, za vse človeštvo.

Vi pa, mili rojaki, gorenjski čvrsti sinovi in krasne hčere gorenjske, ki se lahko ponašate, da so so mej vami narodili največi naši možje, Kopitar, bliščeča zvezda znanosti, Čop, velikan učenosti, dr. Janez Bleiweis, oče slovenskega naroda — Vi boste prav posebno ponosni na to, da sta se slavna pesnika Preširen in Jenko porodila na Vaši lepi zemlji, bodite zlasti ponosni na-to, da počiva njujnj prah tudi mej Vami v staroslavni metropoli gorenjski. Čuvajte čast teh dveh gomil in stojte za narod in njega pravice trdno, kakor stojte Vaše skale in te le sive planine!

Slava Gorenjcem, slava njih slavnim možem!

prej“. Kaj pravim, „Naprej“? Da, glejte, gospoda moja, ravno s to pesnijo roma dandanašnji slava Jenkovega in slovenskega imena po vsem slovan skem in dalje čez morje že tudi po angleškem svetu. To je tisti čudoviti spev, ki kratkocasi nedolžnega pastirčeka v zadni gorski vasi in ki giblje z burnimi glasovi cele vojske na boj krvavi.

Še smrt njegovega domoljubja ne bode zmagala, kajti le sto let, pravi, bode mirno spal, potem pa se vzdigne ter pojde gledat, ali so Slovenci že srečni ali sme še na dalje počivati. Groba si želi na visokih tatranskih gorah, da bode mogel od onod gledati na vse svoje brate vseh štirih vetrov:

Ko zaspal bom v smrti,
Ne koplajte jame,
Kjer vrste se križi —
Tam ni mesta zame.

Na visoki Tatri
Jamo izkoplajte,
Tri drevesa sveta
Nanjo zasadite.

Tam moj duh bo gledal
Na vse štiri strani,

Bog živi nas Slovenke,
Preljube žlahtne rožice;
Ni take je mladenke,
Ko naše je krvi dekle.

Da bi mili pesnik še bival mej nami, ovile bi mu lavor okolu sene, pa ločil se je zdavnej od nas in ne more gledati, kako njega ljubi in časti ves narod. Mi Slovenke pa, kako hočemo izkazati svojo hvaležnost slavitelju Slovenk? Kako ga najvišje in najlepše častiti? Izkazujmo svojo zahvalo iskrenim rodoljubjem. Pokažimo svetu v vsem svojem življenji, po vseh svojih dejanjih, da smo zveste hčere slovenskega naroda, zveste hčere majke Slave. „Slava našemu ljubljencu Francetu Preširnu!“ Pri teh besedah položil venec na Preširnov grob in nadaljuje: „Mladi pesnik pa, ki tudi tukaj počiva v preranem grobu, naj sliši našo obljubo, da udane in zveste narodu, kakor zdaj, ostale bomo vekomaj. Ž njim kličemo in bodemo klicale tudi me Slovenke: „Naprej zastava Slave!“ dokler ne napoči slovanski dan. Slava Preširnu! Slava Jenku!“ Po teh govorih bil je spreved okolu Jenkove go mile, kjer so „Slavci“ zapeli tožnomilo „Nad zvezdami“, potem pa povratek v mesto, pri katerem so Slavci peli „Naprej“ in druge koračnice. Prosta zabava, ki se je po tem pričela na gosp. Mayerja vrtu, bila je vseskozi prav lepa. Zbor vrstil se je za zborom in jedva so utihnili „Slavci“, že se je na drugem kraju oglasil zbor mladih čilih rodoljubov, vmes pa so bili primerni govori in napitnice. Prvi oglasil se je župan Kranjski g. Šavnik in v jedrnatem govoru napil pisateljskemu društvu. Za njim napil je dr. Vošnjak v obširnem govoru Kranjskim mešanom spominjajoč se polupretskih časov našega političnega trpljenja in vzgledne značajnosti Kranjskih volilcev, — naposled pa še slovenskemu pevskemu društvu „Slavec“, katera napitnica je bila s posebnim navdušenjem vsprejeta. Glede petja nam je dostaviti, da je k izvrstnemu uspehu veliko pripomogel gosp. Meden, ki je bil ta večer posebno razpoložen in peval pesen za pesnjo tako krasno, da ploskanja in živioklicev ni bilo konca, dokler se ni vsaka pesen ponovila. Preprijetni zabavi bil je konec po 8. uri, ko je bilo treba oditi na kolodvor, in ločiti se od starodavnega Kranja, v katerem smo prebili jako lep dan.

— (V vasi Hrib) pri Loškem potoku dne 17. t. m. dve osobi za kolero zboleli in drugi dan umrli. Dne 18. t. m. ni bilo nobenega novega slučaja. Bolnih leži še 8 osob.

— (Uradno izvestje o kolero): Od polnoči 19. do polnoči 20. t. m. v Trstu 8 osob za kolero zbolelo, v okolici 2. Izmej teh umrli 2, izmej prej zbolelih 2. Doslej 615 osob zbolelo, 183 ozdravelo, 391 umrlo. Z dežele se naznanja: V Pulji 2 slučaja, v Veprinci pri Voloskem 2 sumna slučaja.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

je imelo dne 15. septembra 4. sejo. Zapisnikar in blagajnik naznanita tekoča poslovanja.

Poljudni spis o družbi sv. Cirila in Metoda v pouk našemu ljudstvu sklone se objaviti ter ob jednem naprositi vse naše časnike za ponatis ter kolikor mogoče večje razširjanje mej maso naroda.

Oddasta se dve službi za slovenske otroške vrte ter se potrebno naroči dotičnim podružničnim načelnictvom.

Dvem podružnicam dovoli se nekoliko podpore.

Naprošene tiskanice za pobotnice se bodo oskrbele ter poslane podružnicam, ki se zanje oglasijo. Razgovarjalo se je i o peticiji do državnega zbora.

Dozdaj je definitivno ustanovljenih podružnic 35, a 12 je že osnovanih, pa še ne potrjenih. Po več krajih pa se snujejo. Vse se prosijo, naj se po svoji konečni uredbi vodstvu na poslanih tiskanih obrazcih točno zglasijo.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 21. septembra. Cesarjevo ročno pismo Taaffeju sklicuje državni zbor v 29. dan t. m.

Sofija 21. septembra. Zastava strumskega polka ni imela sv. Jurja reda. Vest, da se je rečeni red ob jednem z zastavo sežgal, je hudobna izmišljilja. Vojaki strumskega polka, idoč skozi Radomir, hoteli so pretepati čast-

nike, ki so jih vodili proti knezu Aleksandru, kar jim je pa posadka zabranila.

Madrid 20. septembra. „Imparcial“ piše: Dogodki zadnje noči presežajo po svojem nepričakovanim in nerazumljivem značaju vse dosedanje dogodke v tej glede zmotoli plodni deželi. 300 vojakov dvigne se na pri-govarjanje nepoznatih osob, ostavi svoje vodje in dere brez smotra po mestu, zasede južni kolodvor, a se umakne pri prvem napadu in se razprši brez upora. Oddelek, ki ga je general Pavia odposlal, preganja ubežne po cesti proti Valenciji. Vojaška sodišča bodo sumarično postopala.

Madrid 20. septembra. Reuterjev bureau dobil vest, da sta se spuntala 2 eskadrona konjikov in 200 pešcev. Vojaki streljali so na puntarje, ki so se potem umaknili. Proglasilo se je obsedno stanje.

Madrid 20. septembra. Po noči bili izgredi, pri kojih so se čuli klici „Živila republika!“

Pariz 20. septembra. (Izvestje Havasovo.) V Madridu vojaški ustanek. Po telegramu iz Iruna se je del konjiškega polka v Madridu spuntal in hotel tudi druge vojake dobiti na svojo stran. A vojaki so upornike napali in razgnali. Puntarji so sedaj v okolici Madrida. Nekateri so ujeli.

Barcelona 20. septembra. Žandarmi so v Sindavellasu zasačili orožje, strelivo in karlistično zastavo ter prijeli več osob.

London 20. septembra. Gladstone se je dopoldne semkaj povrnil.

Reka 20. septembra. V zadnjih 24. urah jedna osoba za kolero zbolela, 2 umrli. Mej slednjimi jedna izmej poprej zbolelih.

Budimpešta 20. septembra. Od večerj zbolelo 7 osob za kolerino, za „cholera nostras“ 5, za kolero 13. Dva bolnika iz vojašnice. Umrle za kolero 3, izmej prej zbolelih jedna osoba.

Temešvar 20. septembra. V tukajšnjem tovarniškem predmestju konstatovali so prvi slučaj kolere. V Novem Sadu umrla za kolero dekla, ki je došla iz Budimpešte.

OGLAS.

Naznanjajoč, da je sl. namestništvo v Trstu podružnico „Ajdovsko z okolico“ družbe sv. Cirila in Metoda potrdilo, usoja se podpisani sklicati na nedeljo, t. j. 26. septembra t. l., ob 4. uri popoldne v Höhn-ovo gostilno

prvi redni občni zbor

s tem-le dnevnim redom:

- I. Poročilo pooblaščenca.
- II. Volitev stalnega odbora.
- III. Volitev podružničnega zastopnika.
- IV. Slučajnosti.

Vabljeni so udje ter tudi drugi rodoljubi, da se tega zbora prav mnogobrojno udeležé, tembolj, ker bode ravno istega dne ob 1/2 8. uri zvečer v korist podružnice

veselica z igro, petjem in plesom.

Stud. med Peter Defranceschi,
pooblaščenec družbe sv. Cirila in Metoda.

Lek v dober kup. Bolujočim na želodec pripočati so pristni „Moll-ovi Seidlitz-praškji“, kateri imajo poleg nizke cene najboljši lekarski uspeh. Skatljica z navodnom uporabe 1 gld. a. v. Vsak dan jih razpošilja po noštem povzetju A. Moll, lekarnar, c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njega varstveno znamko in podpisom. 1 (20-7)

Tujci:

20. septembra.

Pri **Mollu**: Mandecar iz Zagreba. — Strasser z Dunaja. — Walland iz Celja. — Masiček, Samaja, Machioro, Grandi, Kapetetto iz Trsta.

Pri **Waltetu**: Lakančič z Dunaja. — Marian, Rosman iz Karlova. — Just z Dunaja. — Jerouscheg iz Reke. — Neumayer z Dunaja.

Meteorološko poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Neb.	Mo-krina v mm.
20. sept.	7. zjutraj	735.62 mm.	8.6° C	brezv.	megla	2.70 mm.
	2. pop.	732.67 mm.	20.6° C	sl. jz.	jas.	
	9. zvečer	731.97 mm.	14.6° C	sl. szh.	jas.	dežja.
Srednja temperatura 14.6°, za 0.8° nad normalno.						

Dunajska borza

dné 21. septembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	84 gld.	20 kr.
Srebrna renta	85	—
Zlata renta	117	80
5% marčna renta	101	20
Akcije narodne banke	62	—
Kreditne akcije	276	—
London	125	70
Srebro	—	—
Napol.	9	97
C. kr. cekini	5	96
Nemške marke	61	57 1/2
1% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	132
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	170
Ogrska zlata renta 4%	103	85
Ogrska papirna renta 5%	94	40
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	105	50
Dunava r. g. srečke 5%	100 gld.	118
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	125	25
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. žele	98	70
Kreditne srečke	100	176
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	111
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	196	50

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotržnicah knjiga:

Kurzgefasste Geschichte Krains

mit besonderer Rücksicht auf Cultur-Entwicklung.

Von August Dimitz.

10 pbl v 8°.

Cena mehko vezani knjigi je 80 kr., elegantno v slatem obrežku vezana stane 1 gld. 50 kr.

Čislani gospod pisatelj podaje nam v omenjeni knjigi pregledno in skupno, nič važnega presirajočo, objektivno podobo povestnice naše ožje domovine, koja bode vsak domoljub gotovo kot dobro dolo in v veseljem marljivo prebiral.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

353-14

Postano.

3 35)

Najboljša pitna voda pri epidemijah.

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GLIESHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

poznate kas najbolje okrepljujuče piće,
I kas izkusnan liek proti trajnom kašlju plućevine I
žetudca holesti grkljana i proti meh. ralm kataru,

HINKE MATTONIJA
Karlovi vari i Widn.

V „NARODNI TISKARNI“ v LJUBLJANI

so izšle in se dobivajo sledeče knjige:

Ivan Zbogor.

Zgodovinski roman. Spisal Charles Nodier, poslovenil J. Kržišnik. — Ml. 8°, 198 strani. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

Za dragocenim korenem.

Povest iz življenja kitajskih pogozdnikov. Spisal A. J. Maksimov. Poslovenil J. P. Ml. 8°, 141 strani. Stane 25 kr., po pošti 30 kr.

Selski župnik.

Roman. Spisal L. Halèvy, poslovenil Vinko. — Ml. 8°, 203 strani. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

2 vinski stiskalnici (preši), 2 mlina za jabolka tretji in več v dobrem stanju se nahajajočih vinskih sodov

si proti odškodnini izposodi ali pa tudi kupi. (687-3)

JOSIP STRZELBA v Ljubljani.